

Bosanski

Snimanje kontrolnog mamograma za žene sa porodičnim historijatom raka dojke

Služba za kontrolno snimanje dojki BreastScreen WA je besplatna mamografska služba za žene. To je važan oblik zdravstvene kontrole za žene od 50 do 69 godina, ali mogu doći i žene od 40 godina pa nadalje. Ova brošura bi trebala odgovoriti na neka pitanja koja možda imate o kontrolnom snimanju mamograma, ako imate u srodstvu neku osobu koja je bolovala od raka dojke.

Šta znači ako se ima porodični historijat raka dojke?

- Najmanje jedna članica vaše porodice je bolovala od raka dojke.
- Kada je nekolicini članova iste porodice postavljena dijagnoza da boluju od iste bolesti, prirodno je da se postavlja pitanje da li se radi o nasljednom faktoru.
- Sam rak dojke ne može biti nasljedan, ali neispravni geni raka dojke se mogu naslijediti. Ako žena ima neispravan gen izlaže se većem riziku, ali nije sigurno da će se kod nje razviti rak dojke.
- Većina rakova dojki pojavljuju se potpuno igrom slučaja i nisu prouzrokovani genetskim faktorima. Porodični rak dojke javlja se samo u 1 do 5% svih slučajeva raka dojke.

Umirujuće činjenice za žene sa porodičnim historijatom raka dojke

Za mnoge žene spoznaja da imaju porodični historijat raka dojke je zabrinjavajuća. Međutim, važno je da se ima u vidu:

- Jedna od 11 žena u Zapadnoj Australiji će u svom životu dobiti rak dojke.
- Rak dojke je sveopća bolest, uglavnom vezana za zrelije godine. Veliki broj žena rak dobije potpuno slučajno, a ne kao rezultat porodičnog historijata.
- Ako vam je majka ili sestra bolovala od raka dojke, to ne znači da ćete i vi automatski dobiti rak dojke.
- Dobivanje raka dojke ne znači da ste definitivno naslijedili neispravan gen, ili da ćete ga prenijeti na svoju djecu.
- Oko 9 od svakih 10 žena kod kojih se pojavi rak dojke nema nikakav porodični historijat raka dojke.

Vaš porodični historijat postaje važniji:

- Kada više od jednog srodnika na istoj strani vaše porodice (majčine ili očeve) ima postavljenu dijagnozu raka dojke.
- Kada su te osobe bile mlađe od 50 godina kad im je prvi puta postavljena ta dijagnoza.
- Kada su rođaci sa rakom dojke u bližem srodstvu sa vama (sestra umjesto sestrične).
- Kada je u porodici došlo do raka obje dojke, do raka prsa kod muškarca, ili raka dojke i jajnika.

Ako imam porodični historijat raka dojke, kako se to odražava na moj dostup kontrolnom snimanju BreastScreen WA?

BreastScreen WA preporučuje redovno snimanje kontrolnih mamograma svake dvije godine, naročito za žene od 50 do 69 godina, pošto istraživanja pokazuju da snimanje kontrolnih mamograma toj starosnoj grupi čini najviše koristi. Žene od 40 do 49 i preko 70 godina također mogu doći na kontrolno snimanje mamograma.

Prilikom snimanja BreastScreen WA sakuplja informacije o porodičnom historijatu. Za mali broj žena, priroda njihovog porodičnog historijata može iziskivati da češće dođu na snimanje kontrolnog mamograma.

Ako imam porodični historijat raka dojke, u kojoj starosti bih trebala početi dolaziti na kontrolna snimanja i kako često bih trebala dolaziti na snimanja?

Žene od 40-te godine starosti sa **značajnim porodičnim historijatom** raka dojke imaju pravo na snimanje kontrolnog mamograma **svake godine**, ako imaju jedno od sljedećeg:

- Srodnika prvog nasljednog reda (majku, sestru, kćer, oca, sina, brata) sa rakom dojke ili prsa, sa postavljenom dijagnozom prije navršene 50. godine.
- Srodnika prvog nasljednog reda sa obostranim rakom dojke/prsa (sa postavljenom dijagnozom u bilo kojoj starosti).
- Dva ili više srodnika prvog nasljednog reda sa rakom dojke/prsa (sa postavljenom dijagnozom u bilo kojoj starosti).

Žene sa jednim srodnikom koji/a boluje od raka dojke/prsa iznad 50 godina starosti, NISU izložene većem riziku u poređenju s prosječnom ženom u društvenoj zajednici. Tim ženama ponudit će se snimanje kontrolnog mamograma svake dvije godine.

Šta bih drugo trebala uraditi?

Ako ste zabrinuti zbog svog porodičnog historijata raka dojke, trebali biste porazgovarati o specifičnosti svog slučaja sa svojim porodičnim ljekarom. Ako ima nekih novih slučajeva u vašoj porodici gdje je postavljena dijagnoza raka dojke, važno je da o tome obavijestite BreastScreen WA i vašeg ljekara opće prakse.

Ne zaboravite, budno vodite brigu o dojkama:

- Pregledajte i opipajte sve promjene u svojim dojkama koje nisu za vas normalne.
- Odmah pođite kod svog ljekara opće prakse ako primjetite bilo kakve promjene u svojim dojkama.
- Zamolite svog ljekara opće prakse da vam jedanput godišnje obavi kontrolni pregled dojki.

Imate bilo kakvih pitanja?

Osooblje Službe za kontrolno snimanje dojki BreastScreen WA će rado odgovoriti na sva vaša pitanja. Molimo nazovite (08) 9323 6700 ili ako živite u unutrašnjosti možete nazvati besplatan broj 1800 800 033. Broj za pozive sa teletekstom je 1800 241 708.

Može se zakazati snimanje tako da se nazove broj 13 20 50 (po cijeni lokalnog poziva)

Ako trebate besplatnog tumača, molimo najprije nazovite Službu prevodilaca i tumača - Translating and Interpreting Service (TIS) na 13 14 50 i zamolite da vas povežu sa našom službom za zakazivanje termina za snimanje na 13 20 50.

www.breastscreen.health.wa.gov.au

© BreastScreen WA, Department of Health

9th floor Eastpoint Plaza, 233 Adelaide Terrace Perth 6000

Telephone (08) 9323 6700 Facsimile (08) 9323 6799 TTY 1800 241 708 Bookings 13 20 50

